

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര
പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ അരൺയകാണയേ

॥ ത്രയോദശഃ സർഗഃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര
പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

॥ ത്രയോദശഃ സർഗഃ ॥

മഹർഷിണാഗസ്ത്യേന ശ്രീരാമം പ്രതി പരിതോഷം പ്രകുട്ട്യ
സീതായാഃ പ്രശംസനം ശ്രീരാമേണ പൃഷ്ടേന തേന
പഞ്ചവദ്യാമാശ്രമം നിർമ്മായ തത്രാവസ്ഥാതുമാജ്ഞാപ്രദാനം
ശ്രീരാമപ്രഭൃതീനാം തതഃ പ്രസ്ഥാനം ച

രാമ പ്രീതോഽസ്മി ഭദ്രം തേ
പരിതുഷ്ടോഽസ്മി ലക്ഷ്മണ |
അഭിവാദയിതും യന്മാം
പ്രാപ്തൗ സ്ഥഃ സഹ സീതയാ || 3.13.1 ||

അധ്യശ്രമേണ വാം ഖേദോ
ബാധതേ പ്രചുരശ്രമഃ |
വ്യക്തമുത്കന്തേ വാപി
മൈഥിലീ ജനകാത്മജാ || 3.13.2 ||

ഏഷാ ച സുകുമാരീ ച
ഖേദൈശ്ച ന വിമാനിതാ |
പ്രാജ്യദോഷം വനം പ്രാപ്താ
ഭർതൃസ്നേഹപ്രചോദിതാ || 3.13.3 ||

യഥൈഷാ രമതേ രാമ

ഇഹ സീതാ തഥാ കുരു |

ദുഷ്കരം കൃതവത്യേഷാ

വനേ ത്വാമഭിഗച്ഛതീ || 3.13.4 ||

ഏഷാ ഹി പ്രകൃതിഃ സ്ത്രീണാ -

മാസൃഷ്ടേ രഘുനന്ദന |

സമസ്ഥമനുരജ്യന്തേ

വിഷമസ്ഥം ത്യജന്തി ച || 3.13.5 ||

ശതഹ്രദാനാം ലോലത്വം

ശസ്ത്രാണാം തീക്ഷ്ണതാം തഥാ |

ഗരുഡാനിലയോഃ ശൈശ്വ -

മനുഗച്ഛന്തി യോഷിതഃ || 3.13.6 ||

ഇയം തു ഭവതോ ഭാർയാ

ദോഷൈരേതൈർവിവർജിതാ |

ശ്ലാഘാ ച വ്യപദേശ്യാ ച

യഥാ ദേവീഷ്വരൂന്ധതീ || 3.13.7 ||

അലങ്കൃതോഽയം ദേശശ്ച

യത്ര സൗമിത്രിണാ സഹ |

വൈദേഹ്യാ ചാനയാ രാമ

വത്സ്യസി ത്വമരിന്ദമ || 3.13.8 ||

ഏവമുക്തസ്തു മുനിനാ

രാഘവഃ സംയതാഞ്ജലിഃ |

ഉവാച പ്രശ്രിതം വാക്യ -

മൃഷിം ദീപ്തമിവാന്യഥ || 3.13.9 ||

ധന്യോഽസ്ഥ്യനുഗൃഹീതോഽസ്ഥി
 യസ്യ മേ മുനിപുംഗവഃ |
 ഗുണൈഃ സഭ്രാത്യഭാർയസ്യ
 ഗുരുർനഃ പരിതുഷ്യതി || 3.13.10 ||

കിം തു വ്യാദിശ മേ ദേശം
 സോദകം ബഹുകാനനം |
 യത്രാശ്രമപദം കൃത്വാ
 വസേയം നിരതഃ സുഖം || 3.13.11 ||

തതോഽബ്രവീൻമുനിശ്രേഷ്ഠഃ
 ശ്രുത്വാ രാമസ്യ ഭാഷിതം |
 ധ്യാത്വാ മുഹൂർതം ധർമാത്മാ
 തതോവാച വചഃ ശുഭം || 3.13.12 ||

ഇതോ ദ്വിയോജനേ താത
 ബഹുമൂലഫലോദകഃ |
 ദേശോ ബഹുമൃഗഃ ശ്രീമാൻ
 പഞ്ചവദ്യഭിവിശ്രുതഃ || 3.13.13 ||

തത്ര ഗത്വാഽശ്രമപദം
 കൃത്വാ സൗമിത്രിണാ സഹ |
 രമസ്വ ത്വം പിതൂർവാക്യം
 യഥോക്തമനുപാലയൻ || 3.13.14 ||

വിദിതോ ഹ്യേഷ വൃത്താന്തോ
 മമ സർവസ്തവാനഘ |
 തപസശ്ച പ്രഭാവേണ
 സ്നേഹാദ് ദശരഥസ്യ ച || 3.13.15 ||

ഹൃദയസ്ഥം ച തേ ഛന്ദോ
 വിജ്ഞാതം തപസാ മയാ |
 ഇഹ വാസം പ്രതിജ്ഞായ
 മയാ സഹ തപോവനേ || 3.13.16 ||

അതശ്ച ത്യാമഹം ബ്രൂമി
 ഗച്ഛ പഞ്ചവടീമിതി |
 സ ഹി രമ്യോ വനോദ്ദേശോ
 മൈമിലീ തത്ര രംസ്യതേ || 3.13.17 ||

സ ദേശഃ ശ്ലാഘനീയശ്ച
 നാതിദൂരേ ച രാഘവ |
 ഗോദാവർയാഃ സമീപേ ച
 മൈമിലീ തത്ര രംസ്യതേ || 3.13.18 ||

പ്രാജ്യമൂലഫലൈശ്ചൈവ
 നാനാദ്വിജഗണൈര്യുതഃ |
 വിവിക്തശ്ച മഹാബാഹോ
 പുണ്യോ രമ്യസ്തമൈവ ച || 3.13.19 ||

ഭവാനപി സദാചാരഃ
 ശക്തശ്ച പരിരക്ഷണേ |
 അപി ചാത്ര വസൻ രാമ
 താപസാൻ പാലയിഷ്യസി || 3.13.20 ||

ഏതദാലക്ഷ്യതേ വീര
 മധുകാനാം മഹാവനം |
 ഉത്തരേണാസ്യ ഗന്തവ്യം
 ന്യഗ്രോധമപി ഗച്ഛതാ || 3.13.21 ||

തതഃ സ്ഥലമുപാരുഹ്യ
 പർവതസ്യാവിദൂരതഃ |
 ഖ്യാതഃ പഞ്ചവടീത്യേവ
 നിത്യപുഷ്പിതകാനനഃ || 3.13.22 ||

അഗസ്ത്യേനൈവമുക്തസ്തു
 രാമഃ സൗമിത്രിണാ സഹ |
 സത്കൃത്യാമന്ത്രയാമാസ
 തമൃഷിം സത്യവാദിനം || 3.13.23 ||

തൗ തു തേനാഭ്യനുജ്ഞാതൗ
 കൃതപാദാഭിവന്ദനൗ |
 തമാശ്രമം പഞ്ചവടീം
 ജഗ്മതുഃ സഹ സീതയാ || 3.13.24 ||

ഗൃഹീതചാപൗ തു നരാധിപാത്മജൗ
 വിഷകൃതതുണീ സമരേഷ്വകാതരൗ |
 യഥോപദിഷ്ടേന പഥാ മഹർഷിണാ
 പ്രജഗ്മതുഃ പഞ്ചവടീം സമാഹിതൗ || 3.13.25 ||

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
 അരൺയകാണധേ ത്രയോദശഃ സർഗഃ ||